

Vicens Vives a Roses

«Quan vam restar sols no em va parlar de la mort ni de la malaltia, sinó de com eren tristos i inhòspits els cementiris grans. En canvi els petits tenien un aire amable i romàntic (...). Després d'aquesta conversa vaig decidir que l'enterràrem al blanc i petit cementiri de Roses» (F. RAHOLA: L'Avenç 83 (juny 85), p. 39).

Roses ha vingut a retre homenatge a Jaume Vicens Vives, 30 anys després d'haver-hi estat enterrat. Era un deute històric que la població tenia amb l'home i l'historiador, que en part s'havia cobert en posar el nom a unes escoles de la vila. Amb aquest motiu, la setmana del 19 al 26 de gener, l'Ajuntament de Roses ha convocat un seguit d'actes: una exposició d'objectes i llibres cedits per la pròpia família en uns locals que s'estrenaven per a l'ocasió; un concurs dirigit a les escoles de la població i, com a cloenda, en el marc del nou Institut, encara per inaugurar, una taula rodona, presidida pel conseller de Cultura de la Generalitat i l'alcalde de Roses, amb quatre personalitats de la cultura catalana que glossaren diferents aspectes de l'homenatjat: Josep Fontana parlà de la lliçó que havia après de Vicens, a partir de la lectura de la correspondència que aquest li havia adreçat, que no és altra que el compromís de l'historiador amb el país (Fontana no va precisar el tipus de país!); Emili Giralt recordà l'obra historiogràfica renovadora iniciada per Vicens, especialment de la publicació de l'Índice Histórico Español, on

eren recensionades les obres tan bon punt apareixien a les llibreries, els Estudios de Historia Moderna que representava un trencament amb la historiografia tradicional i on van publicar avanços de les seves obres historiadors com P. Vilar, J. H. Elliott, J. Reglà, C. Batlle, etc., i el Centre d'Estudis històrics Internacionals que, a hores d'ara, està en perill de desaparèixer en aplicació de la LRU; Fabià Estapé recorda la seva relació universitària amb Vicens, especialment l'empenta amb què aquest es va fer càrrec de la càtedra d'Història Econòmica a la Facultat d'Econòmiques: l'interès de Vicens Vives per l'economia arrenca de la seva assistència i participació al Congrés Internacional de Ciències Històriques de 1950 i el contacte amb l'escola francesa dels «Annales»; finalment, Josep Benet dreçà el seu discurs a l'actuació de Vicens, en plena clandestinitat, durant el període de 1949-1960: els projectes, les reunions amb l'oposició al règim, en definitiva, del Vicens «polític» (res, però, es va comentar del període posterior a 1939 del que es coneix algun aspecte a partir de la correspondència mantinguda amb Santiago Sobrequés). Tot i la durada, va doldre que no hi hagués un cert col·loqui entre la taula.

D'aquesta setmana i de l'acte de cloenda, val la pena de subratllar dos aspectes. El primer fa referència a l'organització dels actes que varen anar a càrrec d'una empresa gironina; és un aspecte

ARdG

*Vicens Vives,
camí d'Amèrica,
amb Sobrequès,
Díaz-Plaja i Fiol*

nou en la planificació d'aquest tipus d'actes culturals i historiogràfics, si més no, en aquestes contrades, i representa la substitució del voluntarisme a què fins ara estàvem acostumats. El segon és la convocatòria d'un Simposi (?) bianual d'Història de l'Empordà; pel que hem pogut esbrinar, és un simple projecte, embrionari, que va ser anunciat pel propi conseller de la Generalitat. Haurem d'esperar que s'hagin acabat els carnavals o que l'empresa de torn ens ho faci conèixer. Amb tot, però, serà interessant de recordar que hi ha un precedent en les Jornades sobre la Història de l'Empordà en homenatge a Josep Pella i Forgas celebrades a Castelló d'Empúries, el recordatori és adient a fi d'evitar la repetició d'errors importants com la desproporció entre ponències per encàrrec i comunicacions, per no parlar del retard en la seva publicació.

Si els actes organitzats aquesta setmana de gener a la vila de Roses tenen

continuïtat, els haurem de celebrar com els de l'inici d'una dinamització historiogràfica i cultural que, a les terres de l'Empordà, bona falta ens feia. Si no, haurem de doldre'ns, una vegada més, dels oportunismes i de la proximitat de conteses electorals i seguir pensant que hi havia hagut un passat, molt llunyà, en què la cultura no es desdeïa amb el negoci.

PERE GIFRE I RIBAS